

**บทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่าง
อินเดีย - ปากีสถาน : ศึกษากรณีปัญหาจัมมู-แคชเมียร์
(พ.ศ. 2490-2542)**

นางสาว ศรีตระกูล เวลาคี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542
ISBN 974-334-602-3
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE ROLE OF THE UNITED NATIONS IN THE SETTLEMENT OF
INDO-PAKISTANI CONFLICTS : A CASE STUDY OF
JAMMU AND KASHMIR (1947-1999)**

Miss Sritrakool Waeladee

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for a Degree of Master of Arts in International Relations**

Department of International Relations

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-602-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหา
ความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถาน : ศึกษากรณี
ปัญหาจัมมู-แคชเมียร์(พ.ศ. 2490-2542)

โดย

นางสาวศรียุทธ เวลาดี

ภาควิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ ชูมาก

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยโชค จุลศิริวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ ชูมาก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู)

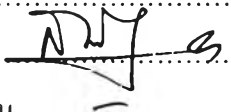
ศรียะกุล เวลาคี : บทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
 ระหว่างอินเดีย-ปากีสถาน : ศึกษากรณีปัญหาลัมภู-แคชเมียร์(พ.ศ.2490-2542)
 (THE ROLE OF THE UNITED NATIONS IN THE SETTLEMENT OF INDO-
 PAKISTANI CONFLICTS : A CASE STUDY OF JAMMU AND KASHMIR
 (1947-1999) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. สมพงษ์ ชูมาก. 150 หน้า. ISBN 974-334-
 602-3

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือการศึกษาบทบาทของสหประชาชาติในการ
 แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถาน อันเนื่องมาจากปัญหาลัมภู-แคชเมียร์ระหว่างปี
 พ.ศ.2490-2542 โดยมุ่งศึกษาการปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในนามคณะผู้สังเกต
 การณ์ทางทหารของสหประชาชาติในอินเดียและปากีสถาน ที่เป็นตัวแทนหลักของการทำหน้าที่
 ปฐมภูมิเพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศเอาไว้ พร้อมกันนี้วิทยานิพนธ์ยังศึกษา
 ลักษณะของความขัดแย้งดังกล่าวเพื่อทราบมูลเหตุที่ทำให้ปัญหานี้ยังไม่สามารถได้รับการแก้ไขให้
 ยุติลงไปได้ในที่สุด สำหรับกรอบความคิดที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือกฎบัตรสหประชาชาติ
 และทฤษฎีความขัดแย้งทางสังคมแบบเรื่อรังของเฮ็คเวอร์ด อี. อะซาร์

ผลของการศึกษาพบว่า ความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถาน กรณีปัญหาลัมภู-
 แคชเมียร์ยากที่จะยุติลงได้อย่างถาวรเนื่องจากการปฏิบัติการรักษาสันติภาพดังกล่าวมีอำนาจและ
 หน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างจำกัดและไม่สอดคล้องกับความขัดแย้งดังกล่าวซึ่งมีลักษณะเป็นความขัด
 แย้งทางสังคมแบบเรื่อรังอันเกิดจากความแตกต่างกันในโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมือง อุดมการณ์
 ศาสนา และอื่นๆของทั้งสองประเทศเชื่อมโยงกันหลาย ๆ ด้านทำให้ยากต่อการเข้าแก้ไขปัญหา ซึ่ง
 ทำให้กรณีลัมภู-แคชเมียร์ยังคงสร้างความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานต่อไป

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3971801724 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

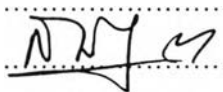
KEY WORD : THE UNITED NATIONS / THE SETTLEMENT / JAMMU-KASHMIR/ INDO-PAKISTANI CONFLICTS

SRITRAKOOL WAELADEE : THE ROLE OF THE UNITED NATIONS IN THE SETTLEMENT OF INDO-PAKISTANI CONFLICTS : A CASE STUDY OF JAMMU AND KASHMIR(1947-1999). THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SOMPHONG CHOOMAK, Ph.D. 150 pp. ISBN 974-334-602-3

The objective of this thesis is to make a study on the role of the United Nations in the settlement of conflicts between India and Pakistan relating to the territory called Jammu and Kashmir during the years 1947-1999. In its peacekeeping operation, it employed a unit called the United Nations Military Observer Group in India and Pakistan or the UNMOGIP. The UNMOGIP then became the leading agency whose primary responsibility was to maintain international peace and security. This thesis also is to make a study on the Indo-Pakistani conflicts over Jammu and Kashmir to find out why these conflicts cannot be duly solved. As regards the concepts for this study, two frameworks, the United Nations' charters and Edward E. Azar's theory of protracted social conflicts were applied.

The outcome of this research shows that Indo-Pakistani conflicts over Jammu and Kashmir cannot be permanently solved because the UNMOGIP' s mandate is restricted and incompatible with Indo-Pakistani conflicts, which are considered to be protracted social conflicts. It is also found that the mentioned conflicts are rooted in different structures of economics, politics, ideology, religion, and etc. of those two opposing countries. These differences are webbed to one another and rarely responsive to any intervention to resolve the conflicts. Therefore, the conflicts between India and Pakistan over Jammu and Kashmir cannot be solved in any definite future.

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งและความกรุณาอย่างสูงของรองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ชูมาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ชี้แนะและให้คำปรึกษาต่างๆ ในการวิจัยและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ตั้งแต่การเริ่มเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยโชค จุลศิริวงศ์ ในฐานะประธานกรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู ในฐานะกรรมการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างดียิ่ง รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆร่วมชั้นเรียนโดยเฉพาะน.ส. วาริฉัตร ดวงจินดา และเพื่อน ๆ ที่กองการต่างประเทศ สำนักงานป.ป.ส. ที่ได้ช่วยเหลือส่งเสริม และให้กำลังใจต่อความพยายามในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบพระคุณของ บิดา-มารดา พี่ชาย-พี่สะใภ้ ซึ่งให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเงินและกำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา รวมถึงบุคคลต่าง ๆ ที่มีได้กล่าวถึง ณ ที่นี้ที่ได้ช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ศรีตระกูล เวลาคี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 สภาพปัญหา.....	1
1.2 ความสำคัญของประเด็นปัญหา.....	5
1.3 สมมุติฐาน.....	7
1.4 กรอบความคิดในการวิเคราะห์.....	7
1.4.1 กฎบัตรสหประชาชาติ.....	7
1.4.2 ทฤษฎีความขัดแย้ง.....	10
1.5 ขอบเขตการศึกษา.....	12
1.6 วัตถุประสงค์การศึกษา.....	12
1.7 วิธีการศึกษา.....	13
1.8 วิธีการนำเสนอ.....	13
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2. ประวัติและสถานะของจัมมู-แคชเมียร์.....	14
2.1 ข้อมูลทั่วไป.....	14
2.2 สถานะทางการเมืองของจัมมู-แคชเมียร์ในสถานการณ์ปกครองของอินเดีย.....	16
2.3 โครงสร้างและลักษณะทางภูมิศาสตร์โดยรวม.....	16
2.4 ความหลากหลายของชุมชนในจัมมู-แคชเมียร์.....	19
2.5 ประวัติศาสตร์ของจัมมู-แคชเมียร์.....	21

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2.6 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น.....	23
2.7 จัมมู-แคชเมียร์ภายใต้การครอบครองของอังกฤษ.....	24
2.8 ความขัดแย้งทางการเมืองในจัมมู-แคชเมียร์หลังจากที่อินเดียได้รับเอกราช.....	27
2.8.1 ขบวนการแบ่งแยกของชาวมุสลิมในอินเดีย.....	28
2.8.2 การเลือกตั้งในปีค.ศ. 1937.....	30
2.8.3 การเลือกตั้งในปีค.ศ. 1946.....	31
2.8.4 การแยกตัวออกจากอินเดีย.....	32
2.8.5 จุดเริ่มต้นของความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานกรณีจัมมู-แคชเมียร์..	33
2.8.6 ผลประโยชน์สำคัญของอินเดียในจัมมู-แคชเมียร์.....	34
2.8.7 ผลประโยชน์สำคัญของปากีสถานในจัมมู-แคชเมียร์.....	36
2.8.8 การเข้าร่วมของจัมมู-แคชเมียร์กับอินเดีย.....	37
2.9 แนวความคิดพื้นฐานสำคัญที่แตกต่างกันและหาข้อยุติได้ยาก.....	38
2.9.1 แนวทางชาตินิยมทางศาสนา.....	38
2.9.2 แนวทางชาตินิยมไม่แบ่งแยกศาสนา.....	39
2.9.3 แนวทางชาตินิยมทางเชื้อชาติ.....	40
3 บทบาทและการดำเนินการของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานกรณีปัญหาจัมมู-แคชเมียร์ ครั้งแรก ปีค.ศ.1947 และครั้งที่ 2 ปีค.ศ. 1965(ค.ศ. 1947-ทศวรรษที่ 60).....	41
3.1 บทบาทและการดำเนินการของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานกรณีปัญหาจัมมู-แคชเมียร์ครั้งแรกปีค.ศ. 1947.....	42
3.1.1 สงครามอินเดีย-ปากีสถานครั้งแรก (ค.ศ. 1947).....	42
3.1.2 การเข้ามาของสหประชาชาติและความไม่ชัดเจนของการเริ่มต้น.....	42
3.1.3 สหประชาชาติกับปัญหาการเมืองภายในรัฐจัมมู-แคชเมียร์ทศวรรษที่ 50...	49
3.1.4 สหประชาชาติกับความสำเร็จของอินเดีย.....	54

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1.5 สหประชาชาติ มหาอำนาจ และการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานกรณีจัมมู-แคชเมียร์.....	56
3.2 บทบาทและการดำเนินการของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานกรณีปัญหาจัมมู-แคชเมียร์ ครั้งที่ 2 ปีค.ศ. 1965.....	61
3.2.1 สหประชาชาติ : เวทีแสดงจุดยืนทางการเมือง.....	61
3.2.2 สงครามระหว่างอินเดีย-ปากีสถานครั้งที่ 2 (ค.ศ.1965).....	63
3.2.3 มหาอำนาจกับความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถาน.....	67
3.2.4 มหาอำนาจและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างอินเดีย-ปากีสถานในการแก้ไขปัญหาจัมมู-แคชเมียร์ทศวรรษที่ 60.....	71
4. บทบาทและการดำเนินการของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานครั้งที่ 3 ปี ค.ศ.1971 และความเปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหาจัมมู-แคชเมียร์(ทศวรรษที่ 70 - ปัจจุบัน).....	73
4.1 สงครามอินเดีย-ปากีสถานครั้งที่ 3 ปีค.ศ. 1971(กรณีบังกลาเทศ).....	74
4.1.1 การเลือกตั้งของปากีสถานในเดือนธันวาคม ค.ศ.1970.....	74
4.1.2 การเริ่มต้นและการสิ้นสุดลงของสงคราม.....	74
4.2 บทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานครั้งที่ 3	76
4.2.1 หลักการ “การรวมกันเพื่อสันติภาพ”.....	78
4.2.2 สหประชาชาติ : เวทีความขัดแย้งของผลประโยชน์ของมหาอำนาจ.....	81
4.3 มหาอำนาจกับสงครามอินเดีย-ปากีสถานครั้งที่ 3	82
4.3.1 ข้อเรียกร้องของอินเดียต่ออเมริกา.....	83
4.3.2 ประเด็นโต้แย้งของมหาอำนาจจีน-โซเวียต.....	83
4.4 การปรับตัวของผู้แพ้.....	84
4.5 แนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างอินเดีย-ปากีสถานในกรณีปัญหาจัมมู-แคชเมียร์ที่เปลี่ยนแปลงไปในทศวรรษที่ 70.....	86

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4.5.1 การประชุมคณะผู้แทนของอินเดียและปากีสถาน ณ เมืองมูร์ร่า.....	86
4.5.2 ข้อตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองหรือข้อตกลงสิมลา..	87
4.5.3 ข้อตกลงเดลี.....	90
4.5.4 การยอมรับการคงอยู่ของประเทศบังกลาเทศและการประนีประนอมเรื่อง อาชญากรรมสงคราม.....	90
4.5.5 สมาคมเอเชียใต้เพื่อความร่วมมือในภูมิภาค.....	91
4.6 ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการเมืองภายในจัมมู-แคชเมียร์.....	92
4.6.1 การเพิ่มอำนาจการปกครองในจัมมู-แคชเมียร์ของอินเดียในส่วนที่อินเดีย ควบคุมอยู่ในทศวรรษที่ 80.....	93
4.6.2 การแทรกแซงของปากีสถานในจัมมู-แคชเมียร์ส่วนที่อินเดียครอบครองและ กำเนิดกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงที่เข้มแข็ง.....	94
4.7 ความสัมพันธ์ที่ไม่แน่นอนระหว่างอินเดีย-ปากีสถาน.....	96
4.7.1 การก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดนจัมมู-แคชเมียร์ในส่วนที่อินเดียครอบครอง ปี ค.ศ. 1989.....	97
4.7.2 การเลือกตั้งในรัฐจัมมู-แคชเมียร์ในส่วนที่อินเดียครอบครองปีค.ศ. 1996....	99
4.7.3 ความขัดแย้งระหว่างอินเดีย-ปากีสถานกรณีจัมมู-แคชเมียร์ ปีค.ศ. 1999....	100
4.8 มหาอำนาจกับการแก้ไขปัญหัจัมมู-แคชเมียร์(ทศวรรษที่ 70 – ปัจจุบัน).....	103
4.8.1 ความสัมพันธ์แบบไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดหรือแบบฝักใฝ่ทุกฝ่าย.....	104
4.8.2 อารุณนิเวคัลย์และความหวังไขของมหาอำนาจและสงครามแบบจำกัด....	108
4.8.3 การแก้ไขปัญหาระดับทวิภาคี.....	113
5. บทสรุป : ความสำเร็จ ความล้มเหลว และแนวโน้มบทบาทของสหประชาชาติ ในอนาคต	117
รายการอ้างอิง.....	122

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่	
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก.....	132
ภาคผนวก ข.....	133
ภาคผนวก ค.....	135
ภาคผนวก ง.....	136
ภาคผนวก จ.....	139
ภาคผนวก ฉ.....	141
ภาคผนวก ช.....	143
ภาคผนวก ซ.....	144
ภาคผนวก ฌ.....	146
ภาคผนวก ญ.....	147
ภาคผนวก ฎ.....	149
ประวัติผู้เขียน.....	150

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

2.1 การกระจายตัวของประชากรตามภาษาจากจำนวนประชากร 10,000 คนในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ของจัมมู-แคชเมียร์ในปีค.ศ. 1941.....	19
2.2 การกระจายตัวของประชากรตามศาสนาจากจำนวนประชากร 10,000 คนในเขตพื้นที่ ต่าง ๆของจัมมู-แคชเมียร์ในปีค.ศ. 1941.....	20
4.1 ความคิดเห็นของชาวฮินดีต่อโอกาสที่เหมาะสมในการใช้อาวุธนิวเคลียร์.....	111
4.2 ความคิดเห็นของชาวปากีสถานต่อโอกาสที่เหมาะสมในการใช้อาวุธนิวเคลียร์.....	111

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
2.1 แผนที่รัฐจัมมู-แคชเมียร์และที่ตั้งของคณะผู้สังเกตการณ์ทางทหารของสหประชาชาติ ในอินเดียและปากีสถาน.....	15
2.2 ทะเลสาปดาล (Dal Lake) นครศรีนาการ์.....	17
2.3 มุสซัฟฟาราบัด ในแคชเมียร์เสรี.....	17